

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
14 Februarie st. v.
26 Februarie st. n.

Ese în fle-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 7.

ANUL XVIII.
1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

Încercarea primă.

Ilustrațiunea de pe pagina acesta înfățișează un moment drăgălaș. O copilă cu ochilari.

Nu ea și i-a pus, căci — vedeți — dânsa e încă premititică, nu poate să dirigă niște ochelari.

Dar ea a poftit să i se pună. A văzut pe bunica, cum cetește cu ochilari și i-a venit și ei pofta să se uite prin aceia. I-a pus-o dară cineva de lângă ea, dora mamă-sa ori soro-sa.

E bine, dânsa e cu ochilari pe nas. Dar ce naiba! În loc de a vedea mai bine obiectele, ea nu vede chiar nimic. Un întuneric se întinde înaintea ochilor sei. Par că de-odată s'a făcut noapte.

Dar și ochii par că o dor. În adevăr simte ceva usturare în ochi. I vine să plângă. Ietă și o lacrimă. Vai, ochilarii naibei sunt pre tari.

I pune dară iute jos și se frecă pe ochi. Ier mamă sa ride lângă ea de acesta primă încercare, care a reeșit atât de comic.

— Veți, dragă, ț-am spus, că nu-s încă de tine ochilarii. Așteptă să mai creșci. Să fii bătrână, ca bunica!

Și puiculița o ascultă duioasă, mai plângend. Tot se miră, că de ce nu poate și ea purtă ochilari, pe când bunica i întrebuintează cu atata folos?!
Dar se mângăie, că și dânsa i va pute pune pe nas acuş mai târziu, decă va mai crește.

Bieta, nu știe ce dorește!

Rosa Trandafir.

Încercarea primă.

Dóue emancipate.

— Comedie în 4 acte. —

(Fine.)

Scena VIII.

Ana și Hortensia.

(Hortensia închide scrisoarea și o ascunde.)

Ana: Vin să-ți cer un mare lucru: adevărul.

Hortensia: Nu trebuia să te 'ndoiști de el, venind la mine.

Ana: Însă e... Nu știu cum să 'ncep?

Hortensia: Te-aș ajuta dacă aș avea idee despre aceea ce vîd că te emoționează. (O cheamă pe sofă, unde apoi șed amîndouă.) Vîno ședî aci și spune-mi ce-ți apăsă inimióra?

Ana: Nu fi atît de amabilă, dómná! Îmi faci și mai grea situațiunea.

Hortensia: Ce să fie?

Ana: Oh! dómná! Eu am un negru prepus.

Hortensia: Ah!

Ana: Îmi place pe... Îmi cere mîna un tiner, ce...

Hortensia: Un tiner ce?

Ana: Nu știu... Angelica se pare a fi contrară. ... Ómenii dic că... cu dta... Ah! spune-mi, dómná, de te iubește... dl Farđescu?

Hortensia: Nu, draga mea. Noi mai că nu ne cunoșcem. Fi linișcită, tineră amică! Aci el este nevinovat ca sórele, pe care îți jur!

Ana: N'ai trebuință ca să juri, dómná. Nu știu... însă în dta cred ca în Dumnezeu! Cuvintele dtale mi-au dat fericire pentru o întregă viață.

Hortensia: Și îmi va succede de a ne căștigă și învoirea Angeliceii.

Ana: Cum să-ți mulțămesc?

Scena IX.

Simeon. Cei dintăi. Apoi Laincoln.

Simeon (cu demnitate prefăcută și totuș ridînd de bucurie anunță la ușe): Dl de Laincoln. (Remîne stînd lângă ușe.)

Laincoln (întră și dicе aspru lui Simeon): Laincoln să dici, slugă iritată. Laincoln. Ieși!

Simeon (se uită uimit la el, apoi dicе la parte): Mari ómeni, dar rabiati! Cum dic: te omórá în sfînta Vinere. Eu însă tot i-am dat totă cinstea, ca la o viță de nume, care e tipărit în istorie. (Iese.)

Laincoln (venind spre Hortensia): Iertati! Me irit când îmi tot schimbă numele cu Laincoln. Sînt nesuferiți americanii aceia pócopsiți. (Cu politetă.) Necunoscuta mea mătușe, eu sînt fiul sorei dlui de Train.

Hortensia: Veđi în mine pe vėduva dnei lui. (Recomandă pe Ana.) Domnișóra Mãian, o amabilă cunoscută.

Laincoln (iși pune lorgneta; cu un ton ușor): Că este o cunoscută séu ba, nu me împórtă, însă că este amabilă, aceea me încântă. (Iși ia un scaun și șede.) Îmi permit d'a me apropiá. Sînt șapte ani de când umblu prin țeri străine, ca să-mi găsesc o soție. Sînt francez. Nu-mi plac compatriótele. Am și eu ideia asta comună cu toți bărbații. Am un tată. Sînt făr de mamă; va să dică, mama a murit. Sînt banchier. Număr 33 tómné. Casa proprie în Paris are numărul 17, (cătră Ana,) vor fi anii dtale. Figura mi-o vedeți. Temperamentul mi-i sangvinic, nu pré tare, nu nesuferibil. Religiuéa îmi e ceea a liber cugetătorilor. Onestitatea mea e cunoscută. Soliditatea o garantez. Isprăvnicia însă vreu să vi-o documentez. (Se scólă și vorbește cătră Hortensia.) Madame de Train! Respectată mătușe! Frumósă femeie! Familiile acelora de Train și de

Laincoln m'au ales pe mine din cercul lor de tineri bine crescuți, ca cel mai demn de a veni aici și de a ve inmanuá declarațiunea acésta. (Scóte din roc un document și-l dá Hortensiei.) În hárțile aceste stă mai ántăiu, că némul nostru întreg află nedemn un remășag, care se găsește în codicil la testamentul dlui de Train, și că el, cu mine dimpreună, renunță la tot beneficul ce li-ar puté aduce. Noi de cuprinsul codicilului am avut numai acum cunoștință și condamnăm portarea părinților nostri, cari l'au causat. Dlor chiar le pare réu de ce au făcut și așá ni-au comunicat lucrul spre a le fi într'ajutor la repararea lui. Sîntem francezi, dómná. Sîntem bărbați în tótă puterea cuvėntului; este deositor pentru noi de-a împărți modestul capital al unei vėduve. (Riděnd.) Ori care punct din testament il vei călcá, de noi să n'ai sfielă, dómná! Dreptul de a judecá slabiciunile inimei nu și-l arógă nimene mai puțin decăt noi francezii.

Hortensia: Acolo unde femeia, urmând profanelor șópte ale inimei sale, calcă legile secsului propriu: acolo se și șcie ea ușor ascunde de ochiul judecătorului.

Laincoln (sărutând mîna): Un jurămėnt nu-mi putea documentá mai mult decăt vorbele aceste. Îmi permit a-ți aduce omagiul întregului ném de Laincoln și de Train, și a te rugá de a primí pentru copilița dtale cele cincii mfi de galbeni, care cu hárțile aceste le vei scóte dela banchierul nostru.

Hortensia: Nu știu, domnule, cum?

Laincoln: Familia nóstră nu s'a purtat pré bine față de dta și față de tatăl copiliței dtale. Noi, cât am putut, am căutat a repará aci greșelile părinților nostri. Me rușinez, dómná, când începi a-mi mulțămi. Ni-a fost datorie. (Cătră Ana.) Am apoi o mare desteritate de a vorbi și pentru mine, domnișóra, demoiselă, ánger și fecióra! Sînt șapte ani de când umblu prin țeri străine, ca să-mi găsesc soție. Totdėuna am ajuns...

Scena X.

Farđescu. Cei dintăi.

Farđescu: Cántă ángerii în cer, îmi bate inima în triumf, am învoirea tatei.

Laincoln: Totdėuna am ajuns, ca acuma, pré tårdiu.

Farđescu (cătră Hortensia): Fără de dta nu gásiam ángerul acesta.

Laincoln: Mătușică! La ocasiunea a dóua îngrigeșce și de mine! Sînt șapte ani... (Întră Simeon cu o față triumfătoare.)

Scena XI.

Simeon. Cei dintăi. Apoi Mãian, Clopoțel, Furdulea și Gámfala.

Simeon: Vine deputație. (Remîne lângă ușe. Întră Mãian, Clopoțel, Gámfala și Furdulea. Toți în cravate albe și frac.)

Clopoțel (vine spre Laincoln): Te salut, fiu al marelui stat!

Laincoln: Stați domnilor! Nici odată nu mi s'a întėmplat ceva mai curios.

Hortensia (cătră Ana și Farđescu): Să-i lăsăm! Are să iasă o comică incurcatură. De sigur servitorul meu... Să ieșim, căci altecum veți isbueni în ris. (Iese Hortensia, Ana și Farđescu.)

Clopoțel (cătră Laincoln): Nu sîntem curioși noi bărbații cei mai de ispravă în oraș. (Recomandănd pe ceialați): Dl Mãian, dl Furdulea, dl Gámfală și eu: avocatul dr. Clopoțel.

Laincoln (gánditor): Ț-am auđit de nume. Unde, unde?

Clopoțel: Póte că și dincolo de ocean. E pré

seducător de a vorbi de un nume ce singur mi-am creat.

Gâmfală (la parte): Lăudăros potracăr!

Furdulea (la parte): Spurcată fală!

Măian (la parte): Lău-te-ar, nesuferite!

Clopoțel: Ați trebuie să renunț la o astfel de dulcătă, având inima plină de datoria aceea, cu care noi patru, ca o caravană, ne-am mișcat încôce la vestea cea îmbucurătoare, că zidurile orașului nostru sălășluiesc un tesaur precum ești dta.

Laincoln (repeteză patetic aceea ce a ținut Clopoțel): Că zidurile orașului sălășluiesc... Este pré mult, domnule. Te asigur, că-mi dai pré multă onore. (La parte.) Ce vor vré nebunii aceștia?

Clopoțel: Noi patru dintre acei cetățeni români, cari tot strigăm în gura mare: „libertate și independință!” fără de-a o puté folosí ceva, noi ne-am întrunit acuma pentru de-a săluta pe străinul ce onorează cetatea noastră cu prezența dsale. Noi patru dintre acei români, ce trăiesc în continuă certă și dușmănie, noi avem totuș un sentiment ce ne unește: admirațiunea pentru străini. Noi patru, cu o mulțime de alți români, cultivăm cu o suprinďătoare stăruință limba germăna; noi imităm cu mare jertfă moda franceză; noi esecutăm cu multă predilecțiune musica națională, ce jidovii ni-o compun. Noi preferăm cu o trainică obstinațiune pensionatele engleze, germăne și franceze, celor românești; și noi ne încântăm de republica dvóstre tot în același moment când strigăm cu fala: „Trăiescă regatul România!”

Laincoln: Apoi faceți réu dvóstre.

Clopoțel: Nu puteai vorbi altfel, fiul marelui stat extraordinar. Nu pôte altfel gândi fiul acelaia ce par că numai eri a murit.

Laincoln: Eri?... Mort?... Tatăl meu?... Veniți ca o deputațiune de jale și me pregătiți pentru suportarea acestei grele lovituri cu flécuri despre musică, despre modă și despre pensionate, unde ve creșceți derénații vostri. Când a murit?

Clopoțel: Nu șcim... Ne permitem de a nu scí... cine dintre noi... dvóstre séu dñiile noastre...

Laincoln: Da vorbește odată, tu svércolitor de avocat! Este drept? Nu sînt dóue țile decând l'am lăsat sănétos. Ați amuțit?

Simeon (la ușe, frecându-și mânilé, la parte): Brrrrr! Brrrrr, rrr, rrr... Niagara! Veți că-i american!

Clopoțel: Acel om, ce de Wilkes Booth...

Laincoln (se scutură de ris): Cum de n'am gândit îndată! Hahaha! Bzz! Nu sînt eu. Mergeți, bravi români, ce ve pré grăbiți cu îmbrățișarea străinilor! Eu sînt banchierul Laincoln din Paris.

Clopoțel: Nu cumva...

Laincoln: Fiul surorii dlui de Train.

Clopoțel: Eu am făcut testamentul. Eu am fost de față la codicil, eu am dat svatul dlui tată.

Laincoln: Va rămáne eternă ticăloșia dtale.

Clopoțel: Dle! Am venit noi spre insultă?

Simeon (la parte): Acú sê o șterg. (Vré sê fugă afară. Clopoțel îl observéază și-l trage în mijlocul scenei. Tare.) Auleo! Huit, huit, huit! Biciu american.

Clopoțel: Stai, nenorocitul! Nu ai ținut tu...

Gâmfală: Chemându-ne aci...

Clopoțel: Că a sosit vița marelui american.

Furdulea: Nu eșiam eu din pantofii brodați de Nicuța mea pentru un numărător de bani.

Măian: Și Vespasia s'a sculat din pat.

Clopoțel: Unde de eri o luară istericalele, simțindu-se ofensată de nepotul seu.

Laincoln (cătră Simeon): Multe ai comis, ticălosule!

Simeon: Eu studiez istoria. Mi-a bătut la ochi numele... Te țineam mare om... De ce credeau și ei așa ușor?

Laincoln (lui Simeon): Fugi! Eși! Îmi vine sê te rump.

Simeon (fugind, la ușe, încet): Me iau fiori. Fug la sórele din Africa. (Iese.)

Laincoln: Cine este demoisela, care ș-a lăsat culcușul pentru de a me puté vedé?

Clopoțel: A făcut ne mai pomenite, pentru dta. S'a dejosit de a veni în casa dómnei de Train, a cărei dușmăna este, numai ca sê-ți vedă fața.

Laincoln: Unde este? De și nu sînt fiul presidentului Lincoln, tot eră fața mea care i s'a arêtat. Voiu sê me scusez. Sînt francez, domnilor. Veți cunoșce însușirea noastră națională.

Furdulea: De ce-i și dñia ei așa curiósă?

Laincoln: Ca dta...

Fardescu (cătră Gâmfală): Haide! nu mai stau eu de vorbe cu numărători de bani. Me bag eu ieră în pantofii Nicuței.

Gâmfală: Și mie sê-mi dai Lipsița, pipa cea turcésă! Haide noi! (Ies améndoi. Din casa cealaltă se aud vorbe.)

Măian: Chiar ai s'o veți pe sora mea.

Laincoln: Demoisela Vespasia!

Clopoțel: Da. Iét'o, că vine! (Laincoln se uită spre o ușe și Vespasia întră prin cealaltă.)

(Vespasia, urmată de Hortensia, Fardescu și Ana, își inclină capul pe umerii lui Măian, încât Laincoln n'c pôte vede.)

Scena XII.

Cei dintăi. Vespasia. Hortensia. Ana.

Vespasia: Ah, frate! Am făcut ce merge peste puterile mele. (Lasă capul tot plecat pe umerii lui Măian.)

Laincoln (lui Clopoțel): N'o pot vedé. E tineră?

Clopoțel: Stă în zenit.

Laincoln: Bine educată?

Clopoțel: Scríe la jurnale.

Laincoln: Destul! (Se duce cătră Vespasia, ce tot are capul plecat pe Măian.) Demoisela! Sînt șapte ani de când umblu prin țeri străine ca sê... (intr' aceea își redică ea capul, el dice consternat)... doresc de a nu fi fost sosit. (La parte.) Of! ce spaimă!

Vespasia (cătră Laincoln): Ce zor am eu de dta? Bărbat ești ca ceialți; destulă causă ca sê te uresc.

Măian (la parte): S'au și cam ținut ei pe de parte de ea.

Vespasia: Sê nu mai aud guri ce mirósă de tabac.

Clopoțel: Eu nu fumez.

Măian: El îl trage prin nas, ca sê nu se păgubescă. Fi cu voie, soro! Ești la dómna de Train. Dñia ei a făcut ca nepotul teu sê-ți céră iertare, că nepóta ta se mărită, căci la dñia ei am făcut cunoșci neralului acestuia.

Fardescu: Da, mătușică. E deja coman nuna de orange.

Vespasia: Mai bine ar fi una de spini tele mirese.

Laincoln (la parte): Reu le-o cântă vêtarana.

Măian: De ce ești atât de iritată, soră?

Vespasia: Cum sê nu fiu? Vin ca o creștină la doctoróia asta. Idau mâna de unire: „Sê fim bine, țin, noi dóue emancipate!” Ce respunde omul ăst muieresc? Spune, Anicuța, tu erai de față.

A n a : Să me ierți, leliță; mi-a plăcut răspunsul.

V e s p a s i a : Taci, copil nemulțămilor!

C l o p o ț e l : Ce a fost? Să facem judecată!

H o r t e n s i a (cu mândrie) : Eu nu am decât de a ve revocă un articol ce-a fost eri în jurnalul nostru, pentru de a ști judecă portarea d-ei, care l'a scris. Și fiind că zimbetul d-ei de ași nu-mi face uitată batjocura de eri, așa mi-am permis a-i spune d-ei, că eu i voiu dori bine totdeuua, de și sunt necesităta a o rogă să nu-mi mai vină în calea mea.

V e s p a s i a : Me face recitivă, doctoroia.

M ä i a n (la parte) : Stai că ș-a dat de om.

H o r t e n s i a : Fiind că eu înțeleg sub emancipare numai acel drept al unei femei, de a-și câștiga pâinea de toate dările seua propria mulțămire într'un cerc de activitate care i convine și care ar pute folosi și nu strică apropelului seua. Întrebunțarea penei spre desfătarea onorabilelor societăți bălăcăritoare, aceea eu nu acceptez sub alt nume decât de impertinentă, fiind că ea are curagiul de-a intra până 'n casele omenilor a căror ușe le este altfel închisă. Ea ride de simțirile gingașe ale tinereței și de durerea omenescă. Ea afuriseșce bărbații cari n'au cochetat cu mâna, care o conduce și ea omore nedepsită numele femeilor oneste. Eu mi-am permis de a-i spune d-ei, că eu o emancipare de simțul omenesc, de stima socială, de compătămirea suferințelor străine, o emancipare de tactul femeiesc, nu o împărtășc cu d-ei și că vom fi totdeuna de diferită părere, noi două emancipate.

V e s p a s i a (făcându-și vânt cu eventaiul) : M'a omorit doctoroia.

C l o p o ț e l : Nu mai e creștinesc ce suferi martira asta singulară. (Plânge.) Mi-aduc aminte de bunica mea. Cât m'avea de drag! Îmi frigea mere pe cuptor, când veniam ierna la ea înghețat și flămând.

M ä i a n : Vei fi cam rabdat tu...

C l o p o ț e l : Ea mi-a spus : „Fă bine bătrânilor unde poți”. (De odată.) Domnișoră Vespasiă! Vrei să-mi fii nevastă?

V e s p a s i a (stă uimită, apoi ride, la parte) : Nu știu... mi-a plăcut totdeuna... Las c'o necășesc... me fac doctoroie eu în drepturi. (Tare, lui Clopoțel.) Nu știu, me surprinde...

M ä i a n : Ce-i drept... putea veni mai iute... însă abia ești mai matură... și da, sorioră, grăbește-te, și da!

V e s p a s i a : Să fie dară : da! (Dă mâna lui Clopoțel, care o sărută.) Eu nu iubesc bărbații, dar dta tot ești mai mult femeie.

C l o p o ț e l : Femeie, duduca, femeie?!

V e s p a s i a : Ah! căci ele sunt ca ângerii și... sânt emancipate...

C l o p o ț e l : Așă, așă, ele-s emancipate ca Vespasița mea.

V e s p a s i a : Însă de iubire și de măritat nici odată nu se vor emancipa, aceea o vîd pe mine : inima își cere dreptul.

H o r t e n s i a (dă mâna) : Me bucur că a eșit atât de bine întelnirea noastră de ași. (Vespasia zimbeșce, apoi încă-i dă mâna.)

A n a : Trebuie să iese lucruri mari, după ce s'au întelnit „două emancipate”.

(Perdeua cade.)

Alesandrina Mateiu.

A d i o .

h, ietă ora sună;

Remăi cu voie bună,

A mea privire tristă mai mult nu te-a 'ntristă;

Cu-al meu dor fără nume

Ași plec în larga lume,

De ași linișcea-ți dulce nu voiu mai turbură.

Remăi ferice dară,

De și cu jale-amară,

Eu plâng mergend, de rana ce 'n inima-mi o am...

Sirenă 'ncântătoare!

Ah, unde-i timpul ôre,

Când în a ta iubire speră încă puteam?

Ce dulce veselie,

Ce primăveră vie

În inima mea jună purtam atuncia eu!

A ta recelă însă,

Ca gerul iernei, stinsă

Și flori și primăveră din trist sufletul meu.

O toamnă fără milă

Domneșce ași, copilă,

În sinu-mi și pe-afară, uscând tot ce-a fost viu;

Și 'n inima mea creșce

Un dor, ce-mi tot șopteșce

Să plec din asta țără, și 'n veci să nu mai viu!

Voiu merge ca ș-acele

Doioșe păserele

Ce fug în țeri mai calde de-al iernei rece vînt :

De și ca ele ieră

O altă primăveră

Zădarnic eu cercă-voiu să-mi aflu pe pământ!

Adio! Remăi cu bine,

Uitând că dela tine

Eu trist, muncit de chinuri plecai pe calea-mi grea...

În dar me depart însă,

Căci inima-mi aprinsă

De dor la tine, dragă, etern va remăné.

În dîle lucitoare

La chipu-ți rupt din sôre

Ades eu cugetă-voiu cu ochii lăcrimați :

De și a ta gândire

Cu dor și cu iubire

Tu nu vei nici odată spre mine s'o abați.

Și-ades, când tu, iubită,

Pe patu-ți fericită

Dormi-vei nóptea 'ntrégă, de mine nici visând :

Al meu dor în veghiare

Va sta, cu întristare

Plângend la căpătăiu-ți și fruntea-ți sărutând...

Oh! de-ar fi încă 'n vîlță,

Acel chor de speranțe

Ce me 'ngănă odată cu-al teu ceresc amor!

Dar ași vîd cu mahnire,

Că enșasi cruda fire

A pus între noi, dragă, un zid despărțitor.

Adio deci încă odată !

Ș'apoi... toate se gată :

Tu câștigi fericirea de-a nu me mai zări

Ier eu — dus pe căi grele —

Perd raiul vieții mele,

Și dorul și plăcerea în lume de-a trăi !

Octombrie, 1881.

Petru Dulfu.

Cugetările unei regine.

— Traduse din „La Nouvelle Revue“. —

III.

Amorul.

Copiii din flori sînt în genere frumoși și inteligenți !
Ce critică căsătoriilor modele !

Sorele este primul amant al flórei. Pentru fetele cele tinere sorele este une ori o lampă pe jumătate stinsă. Cum vreți dar ca ele să înflorască ?

Un amor nenorocit este, pentru om, un pretext de plăcere fără amor.

Iertarea este mai indiferență : când iubești nu ierți.

Urăsci p' o femeie nenorocită ce-ai fi voit s' o mîngîii.

Amorul este ca o veritată : cutezător și sfios tot d' odată.

Inamoratul séménă cu struțul ; crede că nu-l veđi când el nu te vede.

Să ierță adulterul , când bastardul este un geniu.

Iubirea maternă este un instinct ; sînt însă instincte care au o suflare de dumnezeire.

Gelosia celui ce iubește este un omagiu ; aceea a soțului, este o insultă.

Cântarea privighetorii și mărliarea pisicelor sînt două feluri d' a exprima același simțiment ; dar, între ele, nu pré se 'nteleg.

Între soț și soție trebuie puțină curte.

Fiind în adevér umil, nu poți fi gelos. Ți atribui ție culpa d' a fi mai puțin iubit.

Indiferența este o flóre singuratică, care crește p' o baltă.

IV.

Amicia.

Amiciția care nu este întemeiată de cât pe recunoștință este ca o fotografie : cu timpul se păleşce.

Mîngăierile cad adesea pe inimă ca picăturile de apă în unt ferbinte. Ele o fac să sfirie și să țig-nescă.

Spre a luptă în contra amicilor trebuie mai cu sémă curagiu. Pare că stingi singur focul din vetră-ți, ca să rămâi în frig.

Amiciția descreește când este pré multă fericire într' o parte, și pré mare nenorocire în cealaltă.

Comiți mai o crimă când faci o decepțiune. Efusiuinea înăbușită astfel se retrage dela alții cărora le-ar fi putut face bine.

V.

Fericirea.

Nu este de cât o fericire :

Datoria.

Nu este de cât o mîngăiere :

Munca.

Nu este de cât o bucuriă :

Frumosul.

Fericirea, când este nainte-ne, ne pare așa de

mare, în cât atinge cerul. Ca să trecă sub pragul nostru, ea se face așa de mică, în cât adesea n' o mai vedem.

Speranța este o ost.nelă care ajunge la o decepțiune.

Fericirea este ca resunetul : ne răspunde, dar nu vine.

Îndată ce fericirea ne pare ilusorie, luptăm s' o distrugem.

Linișcea ce ai dobândit este o dovédă de putere câștigată séu de slăbiciune crescéndă.

Trebuie o sută de foi, colorate și profumate, pentru a face un trandafir ; trebuie o împreuuare de bucurii pentru a face fericirea.

Să nu căutăm mîngăieri de cât în lucrurile neperitoare : natura, cugetarea.

Este destulă fericirea d' a puté face o faptă bună.

VI.

Nenorocirea.

Nenorocirea se naște din imprudență, séu cine-va este imprudente, pentru că este menit la nenorocire.

Fie-care decepțiune te deslipește de pămént, de ómeni și mai cu sémă de tine însu-ți ; sînt atâtea perióde ale unei bóle mortale.

În naufragiul vieții, ai fi putut să scapi, decă rușinea n' ar fi venit să se pue pe scândura-ți de scăpare și care te-a făcut să te cufunđi.

Nenorocirea te póte face mândru ; suferința te face umil.

Omul este totdeuna martirul proprielor sale defecte.

O mare nenorocire mărește chiar p' o ființă ne'nsemnată.

Nu te mândri că ți-ai îndurat nenorocirea. Puteai să n' o 'nduri ?

Este un fel de frățietate care se forméză la prima vedere între cei pe care nenorocirea i-a lovit. Când ai purtat mult timp doliul, te simți atras spre fie-care vestmént negru ce 'ntelnești.

Te superi pe timp care te desparte d' o crudă pierdere ; el îți răpește ceea ce-ți remănea, dreptul d' a plânge.

Respectul ce-ți-s'arétă în nenorocire descreește cu mult mai 'nainte d' a fi reinceput să trăiești ; și iecă-te tu iritat că te tratéză ca mai 'nainte.

Trebuie să fie cine-va pré nenorocit ca să 'ncerce de dóue ori a se sinucide.

Nenorocirea este ca Hidra de Lerna ; dar nu câștigăm nimic a face pe Hercule.

VII.

Suferința.

Suferința este amica noastră cea mai credincioasă. Ea revine mereu. Adesea își schimbă rochia și chiar figura : cu lesnire însă o recunoșcem după stringerea sa cordială și intimă.

Suferința este un plug greu, condus d' o mână de fer : cu cât păméntul este mai ingrat și mai rebel, cu atât il sparge mai tare ; cu cât este mai bogat, cu atât s'afundă.

Nu te plîngi că suferi, căci inveni s'ajuți.

Când ești tiner, durerea este o furtună care te îmbolnăvește ; în vârsta maturității, ea nu mai este de cât o adiere care-ți adaugă o sbărcitură pe față ș' o suviță albă pe lângă celelalte.

Suferința este simțitoare și prevédătoare. Fericirea are nervii mai tari și ochiul puțin just.

Mai totdeuna trupul ne face să cerem un ajutor pentru suflet.

Dobitocul care suferă, caută singurătatea. Numai omului place se paradeze chiar prin suferința sa.

Când avem o măhnire pe care nu voim s'o spunem, vorbim de celelalte pe care le ascundeam.

Durerea omului este ca un isvor cald: cu cât o comprim, cu atât ferbe.

Sunt oameni care se hrănesc din durerea lor, într'atât în cât se ingrașă.

Sunt lacrimi care ard și lasă cicatrice. Sunt altele cari înfrumusețază și împodobesc fața. Sunt, în fine cari amenință și te fac să tremuri.

Temerea de nenorocirea ce te amenință este mai nesuferitoare de cât durerea; ea ne ascute senzațiunile; durerea le tocește.

Durerea își resbună de curagiul nostru: crescând.

Când ești de mult timp lipsit de bucuria, n'o mai ceri; când ea îți bate la ușă, i-o deschizi tremurând, de frică să nu fie durerea travestită

Cei care pretind că durerea căutată e mai vindecată, seu nu sunt poeți, seu n'au suferii. Este ca și când s'ar dice că cel care strigă în tortură seu în timpul unei operațiuni, nu suferă.

Când suferi mult, veți totă lumea la o mare depărtare, ca în capătul unei imense arene. Chiar vocile par că vin de departe.

Într'o suferință, te închiși ca stridia. Decă ți-ar deschide inima cu sila, te-ar ucide.

Descuragiarea e ca un burete; crește prin lacrimi.

VIII.

V i é ț a.

Viéta este o artă în care adese rămâi diletante. Ca să treci maestru, trebuie să-ți verși sângele inimii.

Afecțiunea este un copil mângăietor care fără să voiești te face să trăiești.

Perii albi sunt vârfurile spumei care acoperă marea după furtună.

Iubirea, ura, gelosia, sârta sunt orbe; justiției se lăgă ochii; trebuie dar să eșim din viéta pentru ca să vedem.

Decă ați puté, cu timpul ce-l răsipiți, să faceți pomană celor care știu să-l întrebuițeze, câți cerșetori ar fi avuți!

Signorii cei mari iubesc animalele, pentru că se cred siguri de iubirea lor desinteresată, și se înșelă!

Aurul ne îngreuiază aripele, și ne ține de pământ. Fără el, pôte, am sbură.

Fetele strebat une-ori bălțile c'un picior așa de ușor în cât noroiul abia le atinge călcăiele. Numai după ce se depărtéză se simt otrăvite de miasmele putrede ce le-au cules.

Defectele soțului teu seu ale femeii tale sunt nesuferite numai pe cât stărui să le vindeci.

Otărește-te să le înduri, ca ș'odorea cânelui fiind că il iubești.

Obiceiul oțelește răbdarea ș'o face să nu se mai tocéscă.

Nu ți se pôte urî cu viéta; ești obosit de tine însu-ți.

La mieđul nopții, trec pe stradă ómenii veseli, la patru óre dimineța cei nenorociți și pôte între mieđul nopții și patru óre, a trecut în sbor și fericirea.

Fie-care din faptele noastre este respălătită seu pe-depsită; însă n'o mărturim.

Trăind ajungi a te teme chiar de cer, ca de cea după urmă și cea mai crudă decepțiune.

Mai bine să ai de confesor un medic de cât un preot. Dicit preotului că urăsci pe ómeni; el îți res-

punde că nu ești creștin. Medicul îți dá rubarbă și iecă că iubești pe semenul teu.

Dicit preotului că ești ostenit de viéta; îți respunde că sinuciderea este o crimă. Medicul îți dá un stimulant, și iecă că viéta îți pare de suferit.

În junete, ești un castel din evul de mijloc cu ascunđători, cu afundături, cu galerii misteriose, cu șanțuri și cu ziduri de apărare. Mai târziu, devii un otel modern, bogat, elegant, cochet, deschis numai unui număr de aleși și, la sfirșit te găsești o mare hală deschisă tuturor, seu un tîrg, seu un muzeu, seu o catedrală.

Postul face apostoli; mîncarea bună face diplomați.

Ceea ce în tinerețe te face să roșești, te face să plîngi în vîrsta cóptă și să riđi la bîtrînețe. Cei cari încep prin a ride nu mai au, pentru sfirșit, de cât disprețul seu devoțiunea.

Bunătatea tinereții este ángerescă; a bîtrîneții este divină.

Este o bunătate care respinge ș'o rîutate care atrage.

Stánca singuratică devine din ce în ce mai ascuțită, piétra de rîu din ce în ce mai rotundă.

O gospodină escelintă este totdeuna disperată. Adesea am preferi casa mai puțin bine ținută, dar mai linișcită.

După ce ai chiebat mórtea d'o sută de ori, înțelegi farmecul vieții, ș'atunci, adesea ea te părăsește.

Nu poți să înveți pe ómeni a-ți vorbi limba ta, de cât vorbind p'a lor.

Cel mic supt cel mare: este o lege a naturei, și cel mare nu este generos: este o lege omenescă.

Focul face să fêrbă apa; dar apa stinge focul. Nu încálđi p'un ingrat; te va stinge.

Esperiința este o femeia bîtrână, pe care-o vînerăm, fără a ne întrebá decă trecutul i-a fost in-doios.

Cunoștința lúmei ș'a mării se câștigă în furtună; se vede însă în ochii marinarului resfrángerea morții ce adese a bravat-o.

Călcăiu-ți de Achil se descoperă de cei cari sunt mai jos de cât tine, mai lesne de cât de cătră egalii tei.

Sunt părinți cari își resbună pe copiii lor de réua creștere ce le au dat.

Ceea ce-ți pare plăcut într'o persoană, îți pare de nesuferit într'alta. Cine te orbește; simpatia seu anti-patia?

Mulți ani nu cutezi a te încrede în propria-ți observare, căci se deosebește de a celorlalți.

Trebuie se ai inimă ca să te bucuri de calitățile cuiva; trebuie spirit pentru a-i suferi defectele.

Silește-te să fii o piétra scumpă, legată de mîna unui artist.

Nu ni să iértă nici talentele, nici succesele, nici amicii, nici căsătoria, nici averea noastră; mórtea numai ni se iértă, și áncă!

După mórte, trupul se disolvă în atome; de ce sufletul ar rămáne unul? Pôte că și el face mii de esinți cari se respândese în spațiu!

(*Románul.*)

Carmen Sylva.

C e r i u l.

— Cugetări din flosofia naturei. —

(Urmare.)

Să lăsăm însă aste dorințe ale fantasiei învâpăiate și să ne reintórcem la acele lucruri, cari le-a cetit

analiza spectrală din rașele luminei stelelor; analiza spectrală a penetrat prin toate regiunile cerurilor, a căutat prin tot universul lumina stelelor, dar n'au putut găsi nici un corp ceresc, care să conțină alte elemente său materii decât acele, cari le aflăm și aici pe pământ; pe lumile acele îndepărtate se află fier, mercuriu, hydrogen, natriu scl.; apoi meteorii, cari adeseori cad pe pământ, sânt ruinele altor corpuri cerești, dar nu conțin alte materii decât acele cari le aflăm și pe pământ; odată pentru deuna este constatat cu securitate științifică, cumcă tot universul este zidit din aceleași materii cari le aflăm pe pământ; ce convine deplin cu înțelepciunea lui Ddeu: din puține elemente chemice a știut el să producă varietatea abundantă și frumseța încântătoare a ființelor sale.

Pe lângă descoperirea acesta splendidă a științei moderne, că tot universul este zidit din aceleași elemente chemice, cari le aflăm pe pământ s'a constatat, cumcă nu numai materiile dar... și forțele acestor materii sânt prin tot universul tot aceleași ca și aici în apropierea noastră; priviți numai firele mărunt de pulvere, cum joca și se învârtesc de capricios în rașele luminei care străbate prin fereștile chiliei și ve veți pute formă o iconă mică despre mișcarea și mulțimea corpurilor cerești în univers; dar mișcarea firelor de pulvere se regulază chiar prin aceeași lege, care demândă învârtire și prescrie calea tuturor stelelor, adecă legea atracțiunii său gravitațiunea universală; în ținuturile depărtate a cerului ea este tot aceea, ca și aici pe pământ la căderea unei petrii său în oscilațiunea monotônă a pendulei; combinațiunile basate pe acesta presupunere, nu ne-a înșelat nici odată! Atomii se atrag, se iubesc reciproc și gravitațiunea lor e în toate regiunile universului chiar așa de intensivă ca și pe pământ. Așa dar acesta forță nicăiri nu se abate dela legile, după cari lucrază aici pe pământ!

Nu numai gravitațiunea, dar și celelalte însușiri ale materiei sânt pretotindenea identice: lumina și căldura poșede pe corpurile cerești tot aceleași calități, ca și cea pământescă; apoi împreunarea chimică a elementelor se întâmplă pe sôre său în Lună chiar ast mod, ca pe pământ.

Să facem o mică digresiune, să vedem ôre ce este lumina său colôrea?

Să aruncăm o petrică pe suprafața linișcită a unui lac, și vom observă, că apa va începe să unduleze formând cercuri tot mai largi pe lângă locul unde a cădut corpul aruncat. Decă o astfel de vibrațiune se întâmplă în aer, se naște tonul său sunetul, decă apoi undulațiunea decurge în fluidul eteric, atunci se ivește lumina, colôrea. Eterul este un fluid foarte fin, și impoderabil, vibrațiunile lui lovindu-se de nervul vederii, produc în noi simțul luminei; 740 billiône vibrațiuni pe secundă produc lumină violetă, acesta este vibrațiunea cea mai repede a eterului, decă apoi eterul undulează mai încet și face pe secundă 380 billiône vibrațiuni, atunci se naște colôrea roșie; între aceste două extreme se află colôrea galbenă, verde și vênătă; impresiunea plăcută, ce se deșteptă în noi, când privim o câmpie preșerată cu flori de diferite colori se naște din vibrațiunea eterului, este un sunet în eter, o „musică în eter“; așa dar când dice poetul cumcă „florile surid“ „stelele cântă în armonie“ nici de cât n'a exprimat o absurditate; ele în adevăr zimbesc și cântă cu aceea deosebire, cumcă ele trâmăit melodía lor pe undele eterului la spirit, până când o simfonie de a lui Mozart său Beethoven ne vine la cunoștință prin undulațiunea aerului!

Lumina încă se propagă prin tot universul după aceleași legi și se naște pretotindenea prin vibrațiunea eterului, poșede chiar aceleași însușiri, ca și lumina sô-

relui nostru, său ca lumina unui far de pe vr'o mare a pământului, său ca rașele debile a lampei, care luminează chilfa noastră! Apoi căldura care o căpătăm dela sôrele nostru are chiar aceleași însușiri, ca și căldura caminului nostru domestic său a lemnelor și a cărbunilor noștri. Să nu mai sporim însă vorbe multe, ci să ne exprimăm pe scurt: lumina, căldura, gravitațiunea și toate însușirile materiei pe corpurile cerești sânt tot aceleași, ca ale pe pământ; așa dar putem dice: tot universul este zidit din astfel de materii, este guvernât și pêtuns de aceleași forțe, carile aflăm și pe pământul nostru!

Edificiul măreț al naturei este zidit din material omogen și pêtuns de legi generale și nestrămutabile! Forțe și materii omogene produc ênșei rezultate omogene său asemene; și decă ele au știut produce pe pământ ființe viețuitoare, pentru ce să nu fi produs astfel de ființe și pe celelalte corpuri cerești? Natura nu e capricioasă, ea nu face esceptiuni; „in natura non datur saltus“ este o axiomă veche a cosmologiei, mama natură respinge dela sinul seu tot aceea, ce împedcă dezvoltarea, armonia și fericităea fapturilor sale, pe cari le împărtășește de o potrivă în iubirea și binefaceriile ei, ce nici că se pôte altcum, de ôre ce natura este totalitatea tuturor lucrurilor și a forțelor ca espresiunea voinței lui Dumnezeu.

Cu tot dreptul putem dar întreba, că ôre decă pe pământul nostru locuiesc ființe, cari se bucură de darurile naturei și premăresc înțelepciunea creatorului, pentru ce să fi lăsat natura deșerte și nelocuite celelalte corpuri cerești, cari încă sânt tot atâte lumi, unele mai mari și mai frumoșe decât pământul; pentru ce să fie preferit numai acest pigmeu, acesta care e numai un picur neinsêmnat în oceanul infinit al lumilor!

Am ajuns la una din cele mai interesante întrebări ale cosmologiei moderne, la întrebarea: ôre nu locuiesc ființe organice și inteligente și pe celelalte corpuri cerești?

Natura nicăiri nu pausază, nu stă pe loc nici bătăr un moment, linișce absolută nu esistă, nici môrte, ci numai străformare, ca să pôtă naște vieță și ființe nôue; pôte-se crede dar, cumcă forțele naturei, cari știu produce în o picătură de apă mii de ființe viețuitoare, să stagneze și să fie inerte tocmai pe acele globuri colosale ale cerului; natura nu produce nimic însădar, și decă au resfirat atâte lumi în spațiu, n'au făcut acesta cu scopul, ca ele să remănă nelocuite totdeuna. Atunci pentru ce poșed planetele iernă, primăveră, tómnă și veră, zile și nopți, și pentru ce primesc lumina și căldura binefacătoare a sôrelui, acelu sôre care deșteptă și susține vieța tuturor ființelor pământesci? Numai pentru aceea să esistați voi lumi ne-numerate, ca pigmeul pământesc să privescă din când în când, cătră voi, și delectându-se în splendôrea vóstră să se întrebe pe sine curios, cumcă ôre pentru care scop sânteti creațe, decă nu puteți produce ființe, cari să ve cunoșcă și să ve pôtă locui?

Așa ceva nu putem presupune dela acea minte sublimă, care crează și susține ființe în adâncimile obscure ale mării și în regiunile nalte ale atmosferei, în picătura de apă și pe frunțele plantelor! Natura nici odată nu se ostenește a produce ființe unde numai se pôte, ea este totdeuna și pretotindenea productivă, și precum aici pe pământ nu s'a obosit, a deșteptă vieță și ființe în picătura de apă, pe flori și frunțe, prin peșteri și stânci, așa și pe celelalte corpuri cerești natura de sigur nu dôrme, ci din sinul seu productiv se nasc neincetat ființe numărôse pretotindenea!

Stelele sânt acomodate, sânt bine întocmite, pentru a pute servi ca locaş fiinţelor vieţuitoare, aflăm pe ele aceleaşi materii şi apoi calităţi, cari sémână mult cu ale pământului; pentru ce să fie ele câmpiile tăcerii eterne, pentru ce să fie ele pustii, pentru ce să fie grămădite toate minunile creaţiunii numai pe pământul nostru cel mic şi neînsemnat; acesta sună tocmai aşa, ca şi când am dice, că natura a dăruit pământului multe, frumoase şi varie fiinţe, dar ea prin acest lucru s'a ostenit cu totul, s'a retras la odihnă şi celorlalte lumi n'a mai putut să le dăruiescă fiinţe, ci le-au lăsat deşerte, de şi unele din ele sânt mai bine întocmite, mai mari şi mai frumoase decât pământul.

Natura s'a ostenit!... Ce insultă în contra celui spirit atot putinte, în a cărui splendore muritorul nu poate privi şi a cărui înţelepciune, bunătate şi putere este fără margini!...

Să nu credem, cumcă pământul nostru este locul cel mai bine întocmit pentru viaţă; anii lui sânt scurţi, schimbarea timpului e grabnică şi capricioasă, fiinţele lui trebuie să treacă în scurt timp prin extreme de temperatură, din caldura în recelă nemijlocit, ce slăbeşte organismul lor; în giurul ecuatorului căldura mare mistue viaţa curând, ier în frigul gróznic al polilor nu cresc plantele, fiinţe organice nu pot trăi; terenul planetului nostru încă nu e destul de roditor, nu recompensază de ajuns munca grea şi sudorile agriculturului, pământul nostru se poate dice sêrac, şi chiar paupertatea lui este cauza, că trebuie să ne luptăm neîncetat pentru susţinerea vieţii, de aici porcede egoismul între noi; în lupta pentru existenţă se scéa puterile noastre, astfel nici spiritul nu se poate eliberá de cugetele lipse-lor materiale, aripele lui sânt încatenate de ţerina pământului, nu poate sborá liber, spre a cunoşce isvorul etern a tot ce este bun şi frumos!...

Îndată s'ar schimbá impregiurările, decă ossia pământului ar sta verticală pe orbita călei sale; clima ar fi blândă, pământul de sine ar aduce róde, şi toate ar fi aşá precum se exprimă Ovid despre vécul de aur a pământului: „Saucia vomeribus persedabat omnia tellus“ (Neatins de plug ar da de sine ródă pământul), la moment ar încetá neajunsurile, lupta pentru existenţă s'ar uşorá, viaţa ar fi linişcită şi dulce. Poesia acestei primăveri eterne ne revócá în memorie „edenul bibliei“, „vécul de aur“ cu toate voluptăţile sale, precum aşá frumos ni-l descrie Milton în „paradisul pierdut“!

Pământul nostru nici pe de parte nu sémână cu acel paradis frumos, plantele din cari își câştigá omul nutremént, trebuie sémenate, trebuie grigite cu multă sudóre, apoi în urmă, când se apropie timpul de a secerá ródele ostenelelor, ietá vine o tempestate şi în puţine mominte nimiceşte lucrul mânelor omeneşti; de altá datá ierá morburi contagióse secerá mií de victime, esundările riurilor, undeale mării, orcane, erupţiuni vulcanice şi cutremurul pământului potopesc oraşe înfloritóre, cari mai nainte erau focarele culturai, industriei şi a civilisaţiunii. Câmpurile, oraşele şi locaşurile noastre stau pe o crustă, care nu e mai grósă de 10 mile fr., sub acesta însă fierb materii invápaiate, cari în tot minutul pot erupe, pot redicá mările din alvia lor şi a le vêrsá asupra continentului, îngropându-ne sub undeale lor; o revoluţiune geologică poate să frângá în o di pământul, să-l sfarme în bucăţi, şi să arunce ruinele lui în spaţiu!

Mintel! Schinteie divină! redicá-te din sgomotul vieţii cotidiene, aruncá o privire asupra existenţei noastre pămenteşti, şi pretotindenea vei aflá o luptă amară cu viaţa, nicăiri îndestulare, ci numai dureri şi neajunsuri; pretotindenea aceeaşi privelişte tristă, între păreţii maiestosi a palatelor încungiurate de lucş şi splen-

doare încă vei aflá lacrimi şi deseraţiune! Ah! Acest pământ miser nu poate fi locaşul stabil al spiritului, care aşá ferbinte doreşte fericirea eternă şi perfecţiunea deplină!

Între astfel de impregiurări uşor ne vom convinge, cumcă pământul acesta nici chiar pentru omul muritor nu este lume foarte bună, trebuie să fie alte lumi unde viaţa e mai fericită, impregiurările cu mult mai favorabile şi esistenţa mai uşorá, unde clima e blândă, cerul pururea serin, spiritul liber de catenele materiei; unde mintea e perfectă deplin şi cu uşorătate pêtunde şi pricepe toate misteriele naturei!

Ne punem acum pe aripele fantasiei, ne avântám cătrá firmament, facem o escursiune în acele lumi îndepártate a cerului, ca să căutám însuşirile lor şi impregiurările, cari domnesc pe acolo. În giurul sórelui se invêrte nemijlocit planetul Mercuriu — e cu mult mai mic decât pământul, dar massa lui e de trei ori mai désá; pământul locuitorilor de pe Mercuriu este mai aşá de des, ca aurul, atmosfera e asemenea foarte désá, ier suprafaţa lui e acoperită cu munţi, cari se redicá cu mult mai sus, decât piscurile Mont-Blancului; lumina şi căldura e de 7 ori mai mare şi mai intensívá de cât la noi; fie-care anu-timp duréză numai câte trei sêptémáni şi schimbarea acesta grabnică a timpului apare ca un fel de primáverá eternă; din cauza luminei mari colorile sânt foarte vii şi agere; plantele şi animalele acestei lumi, se deosebesc foarte de ale noastre, fiind că acolo e o căldură cu mult mai mare, decât pe pământ!

Să peregrinám mai de parte, şi după Mercur vom da de splendidul Lucéfer, séu Venus, precursorele aurorei şi stéua de sérá, ea cunoscutá din vechime, apare pe ceriu, ca cea mai splendidá stea; mulţi poeţi au cântá splendorea ei; Homer, o numeşte „cea mai frumoasă“; ier Virgil i laudá frumseta astfel:

Qualis ubi oceani perfusus lucifer unda,
Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,
Extulitos sacrum coelo tenebrasque resolvit.

Aen. VIII. 589.

Căldura e de două ori mai mare decât la noi, asemenea şi lumina sórelui e de două ori mai agerá; anu-timpurile se deosebesc, sânt foarte pronunciate, dar numai pe jumătate aşá de lungi ca la noi; acolo ceriul e serin totdeuna, ţilele ploioşe şi negura sânt raritáţi foarte mari, ier pe firmamentul pururea serin apare sórele de patru ori mai mare, decât la noi.

Massa Lucéferului este mai aşá de désá ca pământul, ier de pe suprafaţa planetului se redicá munţi până la o înălţime de 40,000 metrii, de pe acáror vérfuri ai pute privi în o depártare ca Viena de Hamburg, acest corp ceresc în toate sémână foarte cu pământul nostru.

Dupá Lucéfer urméză pământul nostru, un planet care sémână foarte Lucéferului, el este încungiurat cu atmosferá, suprafaţa lui e spintecată prin diluviu, apoi e acoperită cu munţi şi cratere vulcanice, şi pretotindenea se pot vedé urmele unui potop, urmele unei revoluţiuni geologice, care l'a cutremurat în temeliele sale. Acest planet posedé o lună, acárei luminá palidá se revêrsá pe pământ şi luminezá noţile noastre.

(Va urmá.)

Petru Pipoş.

G â n d i r e.

Când iubim adevêrat pe cineva; ori ce defect mai mult ni se arată în el, este un motiv mai mult pentru a-l iubi.

Balul românesc din Budapesta.

— La 18 februarie. —

Budapesta, 19 febr.

Junimea română universitară a arangiat ieri seara în saloanele dela otelul „Europa” un bal prefrumos, elegant, bine succes, o adevărată petrecere de elită. Ceea ce are capitala Ungariei mai distins, mai înalt, mai frumos, era concentrat în sala cea mare din acest otel. Musica și jocurile române erau privite cu mult interes și cu deosebită plăcere de întreg publicul român și străin.

Pe la 9^{1/2} ore seara d-na Catarina Gall patronessă română a balului, fu întâmpinată la scară de comitetul arangiator, în frunte cu președintele Victor Mișciuc, la intrarea în sală musica militară a reg. de inf. Kussevich întonă „Marșul lui Mihaiu Eroul”.

Înainte de 10 ore sosi contessa Livia Zichy, cealaltă patronessă, (care suplini pe d-na Tisza ce se află în doliu,) cu grațioasă sa fiică contessa Charlotte Zichy, și fuseră conduse în sală între sunetele marșului „Huniad”. Dșora patronessă primi și un buchet frumos de flori. Ambele dōmne patronesse au renunțat mai înainte la buchete în favorul scopului balului.

Toaleta dnei Ecaterina Gall a fost compusă astfel: rochie de atlas crēmă palid, tablierul părții de jos în pliseuri de atlas neted, șlepul lung și de forma mantea de cour din brocat auriu, de ambele părți neted cu broderie franceză, talia decoltată din brocat auriu, pe bert cu arangiamet de dantele adevărate, care de desupt și dinainte cădea în jos în formă de echarpe cam de o palmă de lată.

Contesa Zichy avea o rochie de atlas tout soie de colorea vin de Champagne, tunica în formă de echarpă a acesteia era din brocat cu flori; șlepul lung era din atlas neted mestecat cu brocat; talia decoltată din atlas, pe bert dantele adevărate, între ele patru diamante, în pēr mărgelile și diamante.

La 10 ore musica civilă (alui Coloman Balázs) începe „Ardeleana”, președintele balului cu dșora patronessă, ca prima păreche deschid jocul, după ei se înșiră altele multe părechi, vre 40—50 la număr.

Într’asta sosese în sală pictorul renumit din Paris Mihail Munkácsy cu soția sa, o preplăcută și elegantă francesă din Lorena, și fuseră salutați de întreg publicul cu strigătele „Să trăiească”. La cadrillul prim Munkácsy a jucat cu d-na patronessă contessa Livia Zichy, vis-à-vis cont. Eug. Zichy cu d-na Munkácsy. De aci începând atât dl cât și dna Munkácsy au fost cei mai animați jucatori.

Ordinea dansurilor fu schimbată, urmă numai de cât „Romana” în locul cadrilului II, și după o scurtă „polca francesă”, urmă „Calușerul” și „Bătuta” jucate de 8 tineri. Cel-ce mai tare aplaudă jocurile naționale române era artistul Munkácsy. Junele vêtav Iacob Maior cu soții sei secerară multe aplause frenetice și îndelungate. Munkácsy se petrecu în bal vre 2 ore și jumătate, până câtră pausă; abia după depărtarea lui se potură continua jocurile conform programei.

După paesă ieră se începù jocul cu „Ardeleana” și se arangia un „Cotillon” pré frumos prin dl vice-președinte Alesandru Duma.

Dintre celebrități erau de față Judex Curiae George Majláth, ministrii Kemény, Bedekovics, președintele camerei Toma Péchy, contele Iuliu Andrassy, con-

sulul turcesc Feridun bei, primarul capitalei Carol Ráth; George, Alesandru, Eugen Mocioni, Ioan cav. de Pușcariu, Faur, Vinc. Babeș, dr. Iosif Gall, dr. At. M. Marienescu, Svetozar Mileticiu, Desideriu Szilágyi, cont. Albert Apponyi, gen. Turr etc.

Dintre damele și dșorele presinte am însemnat pe: Ecaterina Pușcariu, Vornica, Aurelia Dumitrea, br. Szentkereszty n. Florescu, Alesandrina Babeș, Valeria Poruț, Silvia Pop, Emilia Hațegan, Isabela Manoilovicu, Velcov, Hilda Schwicker, Lila Stoicovicu, Lila Buliovsky, Olga Stoicovicu, Mileva Mileticiu, Aurelia Gödl și celelalte.

—dr—

Balul din Timișoara.

În 6/18 faur a. c. a fost „balul” așteptat cu dor de inimi tinere și minți mai verstnice, căci avea să întelnescă în veselia sa pe neșul român cu prieteni, cunoscuți și străini.

O lume împodobită se presintă ca o iconă cu femeii elegante și bărbați ce în neastemperul așteptării chioeau câte una în oglinde, spre a se convinge, că și fracul lor se alipiă ca vestimentul cutarei ființe zărite.

Românește, cu o sprintenă „Ardeleana” se începù jocul, continuându-se cu o deslanțată voie până la o desamăgire ce surprinse pe mulți.

Eră ordul jocului în care lipsiă „Romana” cu desvêșire!

Rea ispravă în timpul de față, când toți se scutură din zăpăcēla multor ani întunecoși. E urit păcatul generațiunii tinere, în a cărei resort cade ingrigirea jocului — că dau așa puțină valōre „Romaneii” care în felul ei nu are rivală. Dēcă progresăm în măestria a arangia baluri de laudă, se nu regresăm apoi în aceea ce odiniōră ne făcea nume bun.

Negreșit a fost acum o mică neînțelegere vina; ar și fi neiertat a gândi, că a sosit dōră vremea ce târăie și asta fală națională sub legea, ce înnalță una pe respirurile altēia.

Altcum societatea a fost alēsă, și de o animare drăgălașă. Jocul ficos, veselie pe tōte părțile, ier conversarea vială și nesfiită. Ai noștri, și străinii recunoscēau onōre comitetului arangiator, a cărui frunte are pe on. dl Petru Cermena, și în care unii membrii au desvoltat zel deosebit.

Schițând și despre toalete, amintesc că aici încă nu s’a început a cochetă cu „costumul național” învêrtind limbi străine în ruptul capului. Se vorbeșce la noi româneșce, mai amestecând rar și câte o troncănitură nemțescă, dar asta din politete ori silă.

Cu toaletele imităm séu născocim feluri de fantasi elegante. Failul, atlasul, catifeua și satenul sânt predilecte.

Contingentul gâtelilor acestui bal asemenea eră din aceste materii, în colorii deosebite; cu ornamente din dantele, buchete și ghirlande. Taliele erau decoltate, unele înnalte; rochiile scurte, mai multe însē cu șlepuri lungi. Nu erau însē superătiōse, cavalerii nu murmurau, scieau ei cum a le ținē când reversă orchestrul aria unui vals fantastic.

Dintre amabilele ce-au participat sânt dnele: Iulia Rotar, Elena Biju, Ioana Liotta, Cristina Maniu, Iosefa Raipu, Iulia Cornea, N. Catușescu, Fani Cermely, Elma Petrovicu ș. a. Din giur dnele: Ana Anca Maere, S. Popescu Ianova, Maria Doboșan Șag, Basarab Dragsina, Adam Moșnița ș. a.

Dintre drăgălașele dșore: Anastasia Liotta ca un crin svelt și mlădios, Iulia Popovicu, Betti Nicoliciu, Maria Surdu, Alma de Vidachy, Victoria Ciortus, Eca-

terina Mihaiu, Sofia Juga, Luisa Knittel, Erica Mittelmann ș. a. Din giur dșorele: Lucreția Anca, Maere, Emilia Demetroviciu Utvin, Ecaterina Popescu Ianova, Ecaterina Țeran Lugoș, Ana Duică Șustrea, Maria Șerban Banat-Comloș, Laura Deschevsky Arad, surorile Csermely ș. a.

Emilia Lungu.

Balul „Junimei“ în Cernaui.

— La 8 februarie. —

Cu bucurie iau în mână condeiul, dle Redactor, căci am se ve relatez un fapt, care de sigur va umple de bucurie inimile române.

Anul trecut după serata atât de splendidă, arangiată de cătră intrunirea academică română dela universitatea Francisco-Iosefină aice, am fost de părerea că petrecerile române din Cernaui atunci și-au ajuns culmea, ietă însă, că balul din anul acesta, dat în 8 febr. st. n. a întrecut mult și pe cel de an, și a înalțat în un grad foarte mare prestigiul național și mândria Românilor bucovineni.

Intrunirea academică română de aice „Junimea“, având înaintea ochilor părtinirea căldurșă a onorabilului public român, dovedită la mai multe întreprinderi ale sale în mod evident, se constitui și de astă-dată într'un comitet pentru arangiarea unei așa numite „soiree“, dară care nu fu alta decât un bal național român, acărui venit curat incurse în fondul numitei intruniri. Dară nu interesul material i-a condus pe bravii Junimeni, ci acest bal mai avu după înțelesul multora și un interes nou, și se șcie că nimic nu atrage mai mult decât necunoscutul. Deci nu este minune, balul deveni epocal prin coloritul seu național și prin acea că se jocă „Romana“ și „Călușerul“.

A dice că a fost splendid, ar fi pré puțin. Toți Români alesi, ce-i are Bucovina, se aflau concentrați în sala din „Musikvereins-Gebäude“, afară de ôspeții neromâni din elita societății, ce încă au participat în un număr foarte considerabil. Localitățile erau decorate corespunșend recerintelor în un mod foarte gustuos și plăcut. Întrând în sală, erai surprins de aspectul ce-ți-se oferă. Multimea elegantă, care numără sute, damele svelte în toaletele lor destinate acărui șleperi la ori ce mișcare aruncă undulațiuni sublime; costumele foarte frumoșe naționale a mai multor dame române, fracurile civililor și uniforma unor pré stimați militari dădeau ochilor un tablou frumos.

La 9 ore nu eră nici un loc liber în sală. În loge a fost ocupat loc cea mai mare parte din nobilimea română și ôspeții din elita capitalei. Dintre acestia am observat pe archimandritul diecesan Arcadiu Ciuperoviciu, președintele dela tribunalul țerei Uhle, consilierii guverniali: de Wazl, baronul Stircea și de Renney, consulul rusesc Kirja-Dinjan, baronul Homurski, de Cirste, baronul Mustața, de Miculi, Petrino, Popoviciu etc.

Ordul jocurilor s'a început cu „Hora“, care convenia și cu deosebire costumului național. „Romana“ a fost punctul culminativ. Acest danș grațios și elegant se iveșce, învinge și cucereșce. Acest danș a cucerit în sbor plăcerea tuturor și se popularisetză chiar și în inimile cele mai ôștile Românilor. S'a jucat în totul de cătră 50—60 părechi.

În paușă s'a jucat „Călușerul“, jocul ce l'au jucat strămoșii noștri când au zidit cetatea Romei. S'a jucat de 12 studinți români, în costum național foarte frumos și elegant. Împlinim o datoră de recunoșcință față de acei tineri bravi, cari prin acest debut al lor au contribuit și dênșii o parte înșemnată la succesul

deplin al balului, înșemnând aice numele lor și anume domnii: vêtavul dl Constantin Tarangul, ceialalți 11 următori: dnii: Tit de Cuparenco, Aurel cavaleriu de Onciul, Parteniu Seretean, Eugen Comoroșan, Victor Vasilescu, Victor Juncan, Vl. Hacman, M. Bendeveschi, I. Popoviciu, E. Simionoviciu și Dan Ilie. S'au jucat și 4 cuadriluri, la cari au participat ca la 160 de părechi.

Ietă dară ce rezultat pôte obține concordia și perseveranța; ietă ce pôte zelul pentru esistența spirituală.

Un contingent foarte mare între ôspeții acestei seri a oferit și preoțimea bucovineană cu familiile lor, care totdeuna a fost la culmea chiemării sale și va fi și în viitor pentru tot ce este național și sublim. Onóre și laudă lor!

Animarea a fost peste întręga nópte mare și ne'nterruptă; și eră o adevărată fală a fi în asta societate alêsă, unde prin rise și surise cochete și drăgălașe resună ca o armonie vorba néuoșă a românului. A fost răpire în torentul astor plăceri visionare și fugitive, fără voie îți viniă întrebarea: care a fost începutul visului, și care-i va fi capétul?

Onóre și mulțămită publică comitetului arangiător constătător din dnii: Cav. de Gojan, Vasile Morariu, adjunct Mihaiu Pitei, drd. George Popescu, adjunct Isecescu, stud. jur. Tit de Cuparenco, stud. jur. Aurel cav. de Onciul, stud. jur. Victor Iliuțiu, stud. jur. Nic, Polonic, stud. teol. Ion Comoiu, stud. jur. Cocosean. stud. jur. Iosif Popescu.

Eră deja 6 ore demineta, când ne-am despărțit din sala balului. Acest bal reeșit peste totă așteptarea bine a adus folos material și moral. Cu 881 fl. 27 cr. s'au acoperit spesele și 361 fl. s'au încassat în folosuș susnumitei intruniri. Precum aflu din isvor sigur, în anul viitor se vor arangia 2 baluri românești, unul al intrunirii academice române „Junimea“ și altul al Societății de cânt și musică „Armonia“.

Atunci la revedere!

Mihaiu.

De pe la Nășeud.

La lasarea secului.

M'ai recercat, frate Vulcan! sê-ți scriu câte ceva de pe la noi. Ietă dară că-ți implinesc dorința, de și cam târșiu. Când îți scriu aceste șire, trebuie sê-ți spun înainte de tôte, cumcă anima îmi este agitată — de superare pentru că me aflu în prima și din post și încă tot holteiu și încă de cei tomnatici. Dar me mângai cu aceea că mai sânt și alți în lume, ca mine nenorociți; dar apoi sânt și altele cari blastemă carnevalul în mormântul în care l'am așdat a sêră. Cred că pe aire se va fi îngropat dlui cu mai multă pompă, pôte a fi și meritat mai multă. Înșă la noi mai nimic n'a făcut, unde a găsit fete, fete le-a lăsat, unde a găsit feciori ori vêratici ori tomnatici séu burlaci, așa i-a lăsat. E drept că și viêta încă i-a fost scurtă.

Pe „Familia“ și resp. rubrica „Hymen“ încă nu a zăhăitu-o carnevalul din Nășeud cu nimica. Rentors a sêră dela îngropăciunea carnevalului, în marea agitațiune a inimei mele nu m'am putut conteni sê nu vêrs un blăstêm strajnic, ce l'am alcătuit în următorul epitaf:

Carnevale ne'ndurat,
Fire-ai în veci blăstemat.
Multe fete de mărit
Cu nădești le ai amăgit;
Multe fete și feciori,
Măndre ca niște bujori,
I-ai lăsat și mai departe
Nensurați, nemăritate.

Tu de raiu s' nu ai parte,
Tu tiran fără dreptate,
S' te bată postul mare,
Nici în iad se n'ai intrare!

Dară carnavalul nu are menirea s' facă numai nunți, pe drapelul seu nu stă numai Hymen scris, dară mai sînt și alte inscripțiuni, mai p'ortă și alte devise. Copilelor tinere și feciorașilor are s' le aducă petreceri, picnicuri, ma chiar și baluri, mamelor ocașiunea fericită de a merge cu fetele la baluri și a gustă din bucuria ce o simțesc v'ed'nd c'at de dr'agălaşe sînt fetele lor, c'at de dulce rid jucătorilor, cu ce ochi amoroși privesc pe curtisanii lor. Cu un cuv'ent toți se bucură de sosirea carnavalului cu tin'eri cu b'etr'ani. Numai un soiu de omeni încrețesc din frunte și c'arnese din nas la venirea acestui principe așteptat de multă lume, și se bucură c'and se duce, se înmorm'nteză. Acestia sînt p'arintii resp. b'arbații ce au fete de dus la bal s'eu neveste tinere, și ac'asta din cauza conturilor mari ce le reclamă luxul introdus bine și în societatea rom'nescă. On'ore excepțiunilor!

Eră pe aci s' alunec întru a critică luxul balurilor, dar me tem se nu o mai p'ățesc. Odată mi-am fost permis a spune în cercul unor dame cumc'ă luxul damelor și cu deosebire la baluri este p're mare și de multe ori ruinător de familii.

— Dta nu ai drept s' critici de acestea p'ână nu te însori, îns'oră-te și apoi poți critică, — îmi reflectă o coc'ună cu ton înalt cam iritat.

— Mulțumesc de sfat! — am d'is și am tăcut. Las rolul de a face critice de aceste la cei însurați, p'ote mulți vor put' combate mai bine ca mine prin doveđi sc'ose din esperință proprie.

Fiind c'ă vorbesc de carnavalul din Năs'ud, me vor întrebă cetitorii „Familiei“ ce a făcut d'ensul aici? F'orțe puțin! este respunsul meu.

În tot timpul c'at a petrecut carnavalul pe la noi nu am avut dec'at un singur bal, pe s'ema fondului studenților morboși.

Erau vremi c'and în Năs'ud vieța socială eră precum anevoie eră în alte locuri. Nici o s'ept'm'ana nu trecea s' nu fie s'eu bal s'eu petreceri (picnicuri) de danț, treatre, concerte etc. Dar au trecut acele vremi și au l'asat în urmă numai suvenirea.

Erau bune acele vremi, îns' bine d'ice dl Alexandri în „Barbu Lăutarul“. „Vremea vremueșce! B'etr'anii se duc, obiceiurile se p'efac, omenii se schimbă, c'antecele se schimbă!“ Atunci nu se mai făcea at'ata deosebire între om și om în societate, eră un spirit bun ce împreună pe toți în o cunună de frați, eră un adev'erat esprit de corps. E drept c'ă atunci nici înțelepciune nu eră at'ata pe la noi, apoi și de eră nu tindea s' suprematizeze peste tot locul, nu nisuiă ca peste tot locul s' afle numai eloți și nule, s'eu stele opace ce dispar în lumina acelei înțelepciuni; omenii atunci nu se clasificau dup'ă ranguri și dup'ă salare, nu se făceau urm'ariri și suspiționări p'ână la estrem; eră cu un cuv'ent o deplină armonie întru t'ote și cu deosebire în fapte rom'nești. Dar ce d'ic și astăzi avem Rom'ani destui de sdravini — cu gura. Nici nu încapi de ei la — vorbă, i'er la fapte? mai d'ică și altul. S' nu te puie p'catele s' i recerci se aboneze o carte rom'nescă ori o foie rom'nescă, c'ăci o p'ățesci. Ce vrei? eu am pe „M. Polgár“ n'am lipsă de „Gazetă“; i'er altul, am pe „Tageblatt“ n'am lipsă de „Observatorul“, altul am pe „Gartenlaube“ pe „Illustrirte Welt“, ș. a. m. d. Apoi se te miri pentru ce nu prosperéză literatura și jurnalistica rom'ână?! Multe multe aș put' s' scriu despre vieța de acuma și de lumea n'ost'ă modernă inficiată, de un aer r'eu, dar aș fi p're lung. Îmi rezerv dreptul pe altă-dată. Se revin la balul din 11 febr.

Balul a fost bine frecventat, înc'at se p'ote d'ice pe la noi unde și localitățile sînt m'arginite. Am fi așteptat c'ă din partea publicului din loc se fie mai bine cercetat, cu at'at mai v'ertos c'ăci fu un bal filantropic. Din afară am salutat în mijlocul nostru pe dl protopop al Bistriței Al. Silași cu st. familie, dl Anton Georgiu asesor orf. în Bistrița, Alexa Larionesi adjunct la jud. cer. din Buduș cari ambii au contribuit mult la animarea petrecerei. Dl Leon Coșbuc paroc în Leș, dl Anton Precup cu st. soție, dl Schuller. paroc în Cepau cu st. soție ș. a.

La întrebarea despre regina balului ve înșir o cunună de d'omne și domniș'ore: d'omnele Filipan, Moșil, Malaiu, Lupoe, Precup, Schuller, Ios. Mureșan, Șuteu, Mureșan, Tofan ș. a. domniș'orele: Silași, Flora Petri, Gabriela Petri, sororile Leontine și Aurora Goldschmidt, Elisabeta Harșan, Valeria Pavelea, Valeria de Papp, L. Kirtsch, Eug. Verzar, Elena Dombradi ș. a. m. D'ș'ora Maria Gavrilescu a fost îmbrăcată în costum rom'nesc din acest ținut, și ș'ciți c'ă i ș'edea f'orte bine. Pagubă c'ă nu au fost și altele în acest frumos costum. D'ecă regina Elisabeta își ține de fală a arangia baluri de curte numai în aceste frumoșe costume, ore coc'onele și coconitele n'ost're de ce s' se geneze de aceste elegante costume, cari pe l'angă altele au și acel favor c'ăci sînt duravere și lipsite de acele incomode cođi lungi numite ș'lepuri. Pagubă c'ă ș'lepurile nu se pun sub dare. Sper cumc'ă pe viitor frumoșele n'ost're d'omne și domniș'ore ne vor suprinde imit'and pe d'ș'ora Gavrilescu.

Balul a durat p'ână târđiu. Veselia a fost mare. Sala și peste tot petrecerea a fost bine arangiată și condusă de dl profes. gimn. Scridon și Pletos. S'au jucat și jocuri rom'nești „Someșana“ și „Romană“. Față de Rom. nu pot se nu observ și astă-dată cumc'ă ar fi vremea s' se învețe odată a se jucă omenesc. Un joc de salon mai frumos dec'at acesta rar se p'ote află, îns' dec'ă nu se j'ocă cum se cade, s' nu-l veđi. Constat cu bucurie cumc'ă toaletele damelor au fost lipsite de lucș, și credeți-me c'ă li ș'edea mai bine așă. Aș d'ori ca ac'asta simplicitate a toaletelor se devină modă peste tot locul. Încheiu astă-dată poftindu-ve la toți apetit bun la — postul mare.

A. P. A.

E e h o.

La un examen :

- Ce este un corp transparente?
- Un corp transparente... este... este...
- Nu ș'ci? Un corp transparente este un corp prin care se p'ote ved' lumina. Dă un exemplu!
- Un exemplu?... Gaura ușei, spre exemplu.
- Cum, gaura ușei?
- Da; prin gaura ușei se p'ote ved' lumina din odaiă!

*

La 1810, Royer-Collard se preumblă prin Paris c'un diplomat str'ain. Ajung'nd la Panthéon, diplomatul întrebă pe Royer-Collard, ce monument este?

- Pantheonul!
- Ah! locul unde patria recunosc'tore înmorm'nteză omenii celebri care au ilustrat-o, — d'ise diplomatul.
- Da, — r'espunse Royer-Collard. Îns' de ocamdată se 'nmorm'nteză aici numai senatori.

*

- A. e 'n c'ăl'torie. E desperat.
- Închipuți-ve, d'ise el tovaroșilor de drum, — c'ă mi-am perdut cheia dela gemantan.
- Trebuie s' l' spargi.

— Ce să fac alt-ceva! — și remase pe gânduri.
D'odată apoi se lovî cu mîna pe frunte.

— Ce zăpăcit sînt; pôte c'am închis cheia 'n geamantan.

C e n o u ?

Sciri personale. *Regele României* a trimis pentru balul român din Budapesta 100 fl. — *Regina Ungariei* a trimis comitetului balului român din Budapesta 50 fl. *Dl dr. Victor Babesiu*, asistent la spitalul Rocus din Budapesta, a fost trimis cu spesele statului, 1200 fl. pe an, să studieze în străinătate un ram nou al medicinei. *Dl George Muresian* a fost ales medic cercual la Beiuș cu unanimitate.

Hymen. *Dl Augustin Pop*, avocat în Lăpuș-unguresc, la 6 februarie s-a încredințat de soție pe domnișoara Aurelia Colceriu, fiica dlui dr. Ioan Colceriu medic în Blaș.

Balul casinei române din Beiuș, dat la 11 l. c., precum semnalarăm în nr. trecut, a avut un succes complet. Acest succes este a se atribui în deosebi dnei Hermina Ignatz, care ca patronesa balului, prin oel și afabilitate, a inspirat veselie generală. În costume naționale au fost dșorele Aurelia Roșescu, Irina Antal și Iulia Horvatu. Au participat la acest bal, în sala decorată frumos de dnii arangiați Antoniu Vaș și Iosif Pap, dōmnele: Hermina Ignatu, Irina Antal, Maria Zigrea (din Oradea-mare), Ecatarina Vaida din Husaseu, Aurelia Boiț, Ecatarina Crețiu, ved. Gizela Ciocan din Lupōia, Olga Bara din Lupōia, Irina Babescu, Adalbertina Butean, Ecatarina Mangra, Iulia Vaș, Maria Fritea din Delani, Ecatarina Pop, Grünwald, Elena Benedek, Ecatarina Zanko, Antonia Eörhalmi din Ceișōra, Guttman etc. și domnișorele: Aurelia Roșescu, Irina Antal, Iulia Horvatu, Cornelia Pap, Luisa Crețiu, Antița Pap din Bunteșdi, Saveta Horșa din Bunteșdi, Florica Leșian, Teresia și Susana Jănoși, Iulia Reginer din B. Uilac, Rosalia și Maria Herman din Răbăgani, Ecatarina Vaida din Husaseu, Adalbertina Dobray, Rosalia Clintoc din Vinîr, Hortensia Pințe din Seplac, Adalberta Pop, Adela Dudulescu, Maria Erdei, Elisabeta Kalmár din Cluș, Rosalia Klein, Paulina Guttman, Ana Dittrich, Maria Indre, Adela Kilner, Adalbertina Eörhalmi din Ceișōra, Sofia Kerekeș, Ilēna Dringou etc. Afară de „Călușerul” și „Bătuta”, s'a jucat „Hora” și „Romana” de 50 părechi, arangiată de dl Iosif Pop.

Petrecere socială română în Beiuș. Succesul balului casinei române a îndemnat pe inteligența română din Beiuș să aranjeze la o săptămână, în 18 l. c. un picnic cu conducerea dnei Hermina Ignatu, în localitatea casinei române. Această petrecere asemenea a reeșit bine, și a durat până deminēta la 4½ ore. Au luat parte dōmnele: Hermina Ignatu, Maria Cosma, Laura Grünwald, Elena Benedek, Luisa Indre, Buder, și domnișorele: Aurelia Roșescu, Iulia Horvatu (în costum național), Adalberta și Augusta Pop, Adela Dudulescu, Adriana Buder, Cornelia Pop și altele.

Serata reuniunii femeilor române din Brașov, care s'a dat la 12 febr., a avut un succes briliant. Damele jucătoare mai tōte, aprōpe la o sută, s'au prezentat în costume naționale, represintând porturile de pretotindeni. Eră un tablou pitoresc acesta, demn de penelul ori căru artist. Serata s'a început cu un concert în care dnele Carolina I. Lengeru, Maria I. Ciurcu, dșōra Sevastia Mureșan cu vocile lor, dșōra Elena Dimitriu cu declamarea sa, dl dr. G. Baiulescu

cu violina încântară publicul. După concert urmă danțul. S'a jucat și „Romana”.

Serata cu danț în Sebeș, ținută la 11 februarie, a reeșit binișor, căci s'a adunat un public frumoșel, care s-a petrecut în veselia cea mai mare. Cu totul s'au incassat 144 fl. 50 cr., dar spesele fiind fōrte mari, adeca 116 fl. 87 cr., ca vinit curat a remas numai suma modestă de 26 fl. 63 cr. care se va întrebuintă pentru scopul balului, adeca pentru ajutorarea școlariilor săraci. Dintre dame au participat între altele, dōmnele: Paraschivu, Onițiu (în costum național, portul dela Ploiești) Colbasi, Albini (din Cut), Victoria Schneider (în costum național, portul Craiova), Mureșan (în costum național, portul dela Oreștia), Muntean, David; domnișorele: Elena Onițiu, Elena Tipeiu (ambele în costum național), Nina Paraschivu, Eugenia Focșan, Besan, Albini, Gedeon Kata, surorile Laupp, Sander, Tellman.

Bal la Petrovasila. Primim următoarele șire din Petrovasilă: Onorata Redacțiune! De și cam târziu, totuși cred că va fi bine primită împărtășirea despre următorul bal: Luni în 1 febr. s'au arangiat în comuna Petrovasila din Bănat un bal filantropic în favorul nefericiților din comitatul Torontal. Venitul curat a fost una suta fl., care s'a și trimis deja la locul destinațiunii lor. Dintre dōmnele române amintesc pe următoarele: Boleanț din Seleuș împreună cu dna Guț, Oca și Popovicu; dna Checiu din St.-Mihaiu, dna Mioc din Dobrița, dna Rosculeț din Satul-nou, dna Neagoe din Petrovasila, apoi domnișorele: Regina și Emilia Neagoe, Iconia Borca, Iuliana Militariu, dșōra Oca. Dnii: Militariu paroc, Neagoe căp., P. Braila controlor, Boleanț not., Guț comerc., Checiu not., Mioc not., Rosculeț învătător.

Balul din Cacova de lângă Oravița, în favorul unei reuniuni a pompierilor ce se infintēză acolo, la 18 l. c. a avut un succes bunișor. Au intrat 100 fl., spesele au fost 63 fl. 10 cr., deci vinitul curat este 36 fl. 90 cr. Despre această reuniune mai pe larg în nr. viitor, căci raportul ni-a sosit tocmai la încheierea foii.

Balul din Zerneșci al reuniunii femeilor române de acolo, dat la 29 ianuarie, a avut un rezultat fōrte imbucurător. Balul a fost cercetat de un public mare. Venitul, după subtragerea speselor, a fost 141 fl. 59 cr.

La Herendeșci producțiunea reuniunii române de cântări și musică a plugarilor de acolo, ținută la terminul ce-l anunțarăm, a reeșit bine. S'au adunat mulți oșpeți din giur, numai din Lugoș nu s'a dus nimene, de și este aprōpe. Această însă n'a descurăgiat pe bravii plugari, cari au executat programa cu multă laudă. Deosebit merită a se laudă dirigintele corului, plugarul Dimitrie Gherda din Chiseteu. Programa a fost compusă numai din piese naționale.

Călindarul săptămânei.

Ziua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbătorile.	Sōrele	
				resare	apune
Dumineca	21	26	Cuv. P. Acsenție.	6 55	5 34
Luni	22	27	S. Apost. Onisim.	6 53	5 36
Marti	23	28	Muc. Pamfilie.	6 51	5 37
Mercuri	24	1	Muc. Teodor Tir.	6 49	5 38
Joi	25	2	Pār. Leon Papa.	6 47	5 40
Vineri	26	3	Apost. Archip.	6 44	5 42
Sâmbeta	27	4	Pār. Leon episc.	6 42	5 43

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollōsy în Oradea-mare. Strada principală nr 274.